

สรุปผลการประเมินการขับเคลื่อนงานทันตสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

สุขภาพช่องปากเป็นองค์ประกอบสำคัญของสุขภาพที่พึงประสงค์และคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสัมพันธ์โดยตรงกับสุขภาพกายและสุขภาพจิตโดยรวม เนื่องจาก “ช่องปากคือประตูสู่สุขภาพ” ปัญหาสุขภาพช่องปากไม่เพียงก่อให้เกิดความเจ็บปวดและความทุกข์ทรมานแก่ประชาชนเท่านั้น หากยังส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตประจำวัน การบริโภคอาหาร การสื่อสาร รวมถึงก่อให้เกิดภาวะทางเศรษฐกิจต่อครอบครัวและสังคมโดยรวม กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมอนามัย มีภารกิจหลักในการส่งเสริม ป้องกัน และควบคุมโรคในช่องปากของประชาชนทุกกลุ่มวัย เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพช่องปากที่ดีอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม กรมอนามัยจึงได้กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานด้านทันตสาธารณสุขที่ครอบคลุมทั้งการส่งเสริม การป้องกัน และการเพิ่มการเข้าถึงบริการทันตสาธารณสุข โดยเน้นการควบคุมปัจจัยเสี่ยงและการพัฒนาคุณภาพบริการให้สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ และ แผนยุทธศาสตร์สุขภาพช่องปากประเทศไทย (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐)

การติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนงานทันตสาธารณสุขจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะกลไกหลักที่สะท้อนให้เห็นถึงความก้าวหน้า ผลสัมฤทธิ์ ปัจจัยสนับสนุน อุปสรรค และความต้องการของพื้นที่ ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนปรับปรุงแนวทางการบริหารจัดการงานทันตสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนตอบสนองต่อสถานการณ์สุขภาพช่องปากของประชาชนได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารทรัพยากร เสริมสร้างความร่วมมือจากเครือข่ายภาคี และสร้างความยั่งยืนในการพัฒนาสุขภาพช่องปากของประชาชนในระยะยาว

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินระดับการขับเคลื่อนงานทันตสาธารณสุขของหน่วยงานในระดับพื้นที่ วิเคราะห์ความสำเร็จ ปัจจัยส่งเสริม อุปสรรค และความต้องการสนับสนุนในการดำเนินงานด้านทันตสาธารณสุข และใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลประกอบการวางแผน พัฒนา และปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานในปีงบประมาณถัดไป

ผู้ตอบแบบสอบถาม:

บุคลากรผู้รับผิดชอบงานทันตสาธารณสุข งานส่งเสริมสุขภาพ และผู้เกี่ยวข้องจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานมัย กรุงเทพมหานคร ศูนย์อนามัยที่ ๑ - ๑๒ และสถาบันพัฒนาสุขภาพเขตเมือง ศูนย์ทันตสาธารณสุขระหว่างประเทศ และสำนักทันตสาธารณสุข รวมทั้งสิ้นจำนวน ๙๗๙ คน แบ่งเป็นผู้ประชุมที่เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนแนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ณ ห้องประชุมกำธร สุวรรณกิจ กรมอนามัย จำนวน ๒๖ และประชุมผ่านระบบประชุมทางไกล จำนวน ๙๕๓ คน

วิธีการรวบรวมข้อมูล : Google form

ระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล : วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๘

สรุปผล ได้ดังนี้

๑. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามการขับเคลื่อนการดำเนินงานทันตสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวน ๑๗๘ คน ผลการตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในตำแหน่งเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข จำนวน ๗๗ คน (ร้อยละ ๔๓.๓) รองลงมา คือ นักวิชาการสาธารณสุข (ทันตสาธารณสุข) จำนวน ๓๙ คน (ร้อยละ ๒๑.๙) ทันตแพทย์ จำนวน ๓๑ คน (ร้อยละ ๑๗.๔) นักวิชาการสาธารณสุข/นักสาธารณสุข จำนวน ๒๔ คน (ร้อยละ ๑๓.๕) และตำแหน่งอื่น ๆ ร้อยละ ๓.๙ ตามลำดับ โดยเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นส่วนใหญ่ จำนวน ๑๓๐ คน (ร้อยละ ๗๘.๘) รองลงมา คือ กระทรวงมหาดไทย จำนวน ๓๓ คน (ร้อยละ ๒๐.๐) และอื่น ๆ จำนวน ๒ คน (ร้อยละ ๑.๒) ตามลำดับ และโดยในหน่วยงานมีกลุ่มงานด้านทันตสาธารณสุข/งานทันตกรรม ร้อยละ ๙๓.๙ รายละเอียดดังตาราง

ตารางแสดง จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อคำถาม	จำนวน	ร้อยละ
๑) ตำแหน่ง		
เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข	๗๗	๔๓.๓
นักวิชาการสาธารณสุข (ทันตสาธารณสุข)	๓๙	๒๑.๙
ทันตแพทย์	๓๑	๑๗.๔
นักวิชาการสาธารณสุข/นักสาธารณสุข	๒๔	๑๓.๕
อื่น ๆ	๗	๓.๙
๒) สถานที่ปฏิบัติงาน		
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข	๑๔๔	๘๐.๙
• โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/สอน.	๕๓	๒๙.๘
• โรงพยาบาลชุมชน	๔๑	๒๘.๐
• สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	๓๒	๑๘.๐
• โรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไป	๑๑	๖.๒
• ศูนย์อนามัย/สถาบันพัฒนาสุขภาพเขตเมือง/ศูนย์ทันตสาธารณสุขระหว่างประเทศ	๕	๒.๘
• สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	๒	๑.๑
สังกัดกระทรวงมหาดไทย	๓๔	๑๙.๑
• โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/สอน.	๒๙	๑๖.๓
• องค์การบริหารส่วนจังหวัด	๓	๑.๗
• ศูนย์บริการสาธารณสุข	๒	๑.๑
๓) หน่วยงานมีกลุ่มงานด้านทันตสาธารณสุข/งานทันตกรรม		
มี	๑๗๑	๙๖.๑
ไม่มี	๗	๓.๙

๒. การขับเคลื่อนการดำเนินงาน

๒.๑ การเข้าร่วมประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานและการถ่ายทอดแผนงานสู่หน่วยงาน/พื้นที่

ร้อยละ ๔๑.๐ ของผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่าเคยเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนแนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ที่จัดขึ้นโดยสำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๗ ที่ผ่านมา และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ให้ข้อมูลว่าได้มีการชี้แจง/ถ่ายทอดแผนงานด้านทันตสาธารณสุขให้แก่พื้นที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ ๕๒.๘ โดยผ่านช่องทางการประชุมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๐ รองลงมา คือ กำหนดเป็นนโยบาย/ตัวชี้วัดของหน่วยงาน ร้อยละ ๒๗.๗ ทำหนังสือชี้แจง ร้อยละ ๒๓.๔ ตามลำดับ และร้อยละ ๒.๑ ถ่ายทอดผ่านช่องทางอื่น ๆ เช่น คณะกรรมการ MCH Board และจัดทำเป็น infographic สรุป สื่อสารแก่พื้นที่ เป็นต้น

๒.๒ การดำเนินงานตามกลุ่มวัย

๒.๒.๑ กลุ่มหญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย

จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๑๗๘ คน ให้ข้อมูลว่าได้มีการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย จำนวน ๑๖๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๗ ของผู้ตอบทั้งหมด มีความคิดเห็นต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัยของสำนักทันตสาธารณสุข ดังนี้

(๑) ความพึงพอใจต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยหญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัยในระดับมาก โดยมีคะแนนความพึงพอใจเฉลี่ยสูงสุดที่ ๓ อันดับ ได้แก่ รูปแบบกิจกรรมการดำเนินงาน ความพึงพอใจเฉลี่ย ๓.๘๘ รองลงมา คือ การประชาสัมพันธ์โครงการ ฯ ความพึงพอใจเฉลี่ย ๓.๘๗ และความเหมาะสมของสิ่งสนับสนุนด้านองค์ความรู้ และการประสานงาน การให้ข้อมูล ความพึงพอใจเฉลี่ย ๓.๘๔ เท่ากันตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง

ตารางแสดง จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ข้อคำถาม	ระดับความพึงพอใจ						คะแนนเฉลี่ย \bar{x}	แปรผล
	ไม่พึงพอใจ	น้อย	พอ	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๑. การประชาสัมพันธ์โครงการ ฯ	-	๑ (๐.๖๑)	๔ (๒.๔๒)	๓๕ (๒๑.๒๑)	๑๐๐ (๖๐.๖๑)	๒๕ (๑๕.๑๕)	๓.๘๗	มาก
๒. รูปแบบกิจกรรมการดำเนินงาน	-	๑ (๐.๖๑)	๔ (๒.๔๒)	๓๔ (๒๐.๖๑)	๑๐๐ (๖๐.๖๑)	๒๖ (๑๕.๗๖)	๓.๘๘	มาก
๓. ความเหมาะสมของสิ่งสนับสนุน								
▪ ด้านองค์ความรู้	-	๒ (๑.๒๑)	๓ (๑.๘๒)	๓๘ (๒๓.๐๓)	๙๘ (๕๙.๓๙)	๒๕ (๑๕.๕๕)	๓.๘๔	มาก
▪ ด้านนวัตกรรม	๑ (๐.๖๑)	๕ (๓.๐๓)	๕ (๓.๐๓)	๕๑ (๓๐.๙๑)	๘๖ (๕๒.๑๒)	๑๗ (๑๐.๓๐)	๓.๖๔	มาก
▪ ด้านข้อมูลสารสนเทศ	-	๕ (๓.๐๓)	๔ (๒.๔๒)	๓๙ (๒๓.๖๔)	๙๕ (๕๗.๕๘)	๒๒ (๑๓.๓๓)	๓.๗๖	มาก
๔. การประสานงาน การให้ข้อมูล	๑ (๐.๖๑)	๑ (๐.๖๑)	๕ (๓.๐๓)	๓๘ (๒๓.๐๓)	๙๕ (๕๗.๕๘)	๒๕ (๑๕.๑๕)	๓.๘๔	มาก

(๒) ความคิดเห็นต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ และเด็กปฐมวัย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากในทุกประเด็น โดยความเชื่อมั่นในแนวทางการดำเนินงาน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๓ แนะนำหรือถ่ายทอดให้ผู้อื่นรู้จักแนวทางการดำเนินงาน และมีความคิดเห็นว่าเป็นแนวทางดำเนินงานมีความชัดเจน สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้ คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ ๓.๙๗ และคิดว่าแนวทางการดำเนินงานฯ มีประโยชน์และส่งผลให้หญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัยมีสุขภาพช่องปากที่ดี คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ ๔.๐๖ รายละเอียดดังตาราง

ตารางแสดง จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น						คะแนนเฉลี่ย \bar{x}	แปรผล
	มากที่สุด	ค่อนข้างมาก	น้อย	ปานกลาง	น้อย	มากที่สุด		
๑. เชื่อมั่นในแนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย	-	๑ (๐.๖๑)	-	๓๕ (๒๑.๒๑)	๑๐๒ (๖๑.๘๒)	๒๗ (๑๖.๓๖)	๓.๙๓	มาก
๒. แนะนำหรือถ่ายทอดให้ผู้อื่นรู้จักแนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย	-	๑ (๐.๖๑)	-	๓๔ (๒๐.๖๑)	๙๘ (๕๙.๓๙)	๓๒ (๑๙.๓๙)	๓.๙๗	มาก
๓. คิดว่าแนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัยมีความชัดเจน สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้	-	๑ (๐.๖๑)	-	๓๔ (๒๐.๖๑)	๙๘ (๕๙.๓๙)	๓๒ (๑๙.๓๙)	๓.๙๗	มาก
๔. คิดว่าแนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัยมีประโยชน์และส่งผลให้หญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัยมีสุขภาพช่องปากที่ดี	-	๑ (๐.๖๑)	๑ (๐.๖๑)	๒๔ (๑๔.๕๕)	๑๐๐ (๖๐.๖๑)	๓๙ (๒๓.๖๔)	๔.๐๖	มาก

(๓) ความต้องการสนับสนุนจากงานหญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย ดังนี้

ตารางแสดง ความต้องการสนับสนุนในการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย

ประเด็นความต้องการ	รายละเอียดของความต้องการ (สิ่งของ/การดำเนินการ)
การประสานงานและการสนับสนุนทางนโยบาย	<ul style="list-style-type: none"> - การขับเคลื่อนด้านนโยบายเพื่อสนับสนุนงานกลุ่มสตรีและเด็กปฐมวัย - ความร่วมมือในการบูรณาการการทำงานร่วมกับประเด็นอื่น ๆ - การส่งข้อมูลการฝากครรภ์จากโรงพยาบาลมายัง รพ.สต. - การประชุมย่อยให้จัด แบบ Onsite ที่ให้พื้นที่เข้าร่วมได้ - เพิ่มเป็นชุดสิทธิประโยชน์ Fee Schedule แทนการเหมาจ่ายรายหัว เพื่อให้หน่วยบริการ รพ.สต. ในสังกัด อบจ. ปฏิบัติงานได้เต็มที่

ประเด็นความต้องการ	รายละเอียดของความต้องการ (สิ่งของ/การดำเนินการ)
วัสดุอุปกรณ์ทำความสะอาดช่องปากสำหรับแจกจ่ายให้กลุ่มเป้าหมาย	<ul style="list-style-type: none"> - วัสดุอุปกรณ์ทำความสะอาดช่องปาก เช่น แปรงสีฟัน ยาสีฟัน สำหรับแจกจ่ายให้กลุ่มเป้าหมาย - ถูงนึ่งหรือถูงมือนึ่ง สำหรับเด็กที่ยังไม่มีฟัน - ไหมขัดฟันสำหรับหญิงตั้งครรภ์
สื่อประชาสัมพันธ์/ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> - สื่อให้ความรู้ทันตสุขศึกษา โปสเตอร์ โมเดลฟัน และอุปกรณ์สาธิตการทำความสะอาดช่องปาก - เม็ดสีย้อมฟัน ชุดกิฟต์เซทรณรงค์ - สื่อออนไลน์ โซเชียลมีเดียระดับประเทศ เพื่อสร้างความตระหนักรู้ - สื่อต่างภาษา สำหรับประชาชนกลุ่มเฉพาะ
การสนับสนุนด้านงบประมาณและสิ่งจูงใจ	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนงบประมาณในการจัดประชุม “โรงเรียนพ่อแม่” - สนับสนุนของรางวัลในการจัดกิจกรรม
ระบบข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงาน	<ul style="list-style-type: none"> - แนวทางการบันทึกข้อมูลในระบบ HDC ให้ชัดเจนและถูกต้อง - การปรับปรุงรายงานข้อมูลให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง - การเคลมเงินจาก สปสช.

๒.๒.๒ กลุ่มเด็กวัยเรียนและวัยรุ่น

จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๑๗๘ คน ให้ข้อมูลว่าได้ดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยเรียนและวัยรุ่น จำนวน ๑๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๑ ของผู้ตอบทั้งหมด มีความคิดเห็นต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานในกลุ่มวัยเรียนและวัยรุ่นของสำนักทันตสาธารณสุข ดังนี้

(๑) ความพึงพอใจต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยเรียนและวัยรุ่น ผู้ตอบส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในระดับมากทุกประเด็น โดยมีคะแนนความพึงพอใจเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์โครงการ ฯ และรูปแบบกิจกรรมการดำเนินงานมีความพึงพอใจเฉลี่ย เท่ากับ ๓.๙๘ เท่ากัน รองลงมา คือ ความเหมาะสมของสิ่งสนับสนุนด้านข้อมูลสารสนเทศ มีความพึงพอใจเฉลี่ย เท่ากับ ๓.๙๒ และพึงพอใจต่อการประสานงาน การให้ข้อมูล คะแนนความพึงพอใจเฉลี่ย เท่ากับ ๓.๙๐ ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง

ตารางแสดง จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยเรียนและวัยรุ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ข้อคำถาม	ระดับความพึงพอใจ						คะแนนเฉลี่ย \bar{x}	แปรผล
	ไม่พึงพอใจ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๑. การประชาสัมพันธ์โครงการ ฯ	-	๑ (๐.๖๑)	๑ (๐.๖๑)	๓๐ (๑๘.๒๙)	๑๐๐ (๖๐.๙๘)	๓๒ (๑๙.๕๑)	๓.๙๘	มาก
๒. รูปแบบกิจกรรมการดำเนินงาน	-	๑ (๐.๖๑)	๑ (๐.๖๑)	๒๙ (๑๗.๖๘)	๑๐๓ (๖๒.๘๐)	๓๐ (๑๘.๒๙)	๓.๙๘	มาก

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ						คะแนนเฉลี่ย \bar{x}	แปรผล
	ไม่พึงพอใจ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๓. ความเหมาะสมของสิ่งสนับสนุน								
■ ด้านองค์ความรู้	๑ (๐.๖๑)	๑ (๐.๖๑)	๗ (๔.๒๗)	๒๗ (๑๖.๔๖)	๙๙ (๖๐.๓๗)	๒๙ (๑๗.๖๘)	๓.๘๘	มาก
■ ด้านนวัตกรรม	๒ (๑.๒๒)	๒ (๑.๒๒)	๗ (๔.๒๗)	๓๗ (๒๒.๕๖)	๙๒ (๕๖.๑๐)	๒๔ (๑๔.๖๓)	๓.๗๕	มาก
■ ด้านข้อมูลสารสนเทศ	-	๒ (๑.๒๒)	๕ (๓.๐๕)	๒๘ (๑๗.๐๗)	๙๘ (๕๙.๗๖)	๓๑ (๑๘.๙๐)	๓.๙๒	มาก
๔. การประสานงาน การให้ข้อมูล	-	๑ (๐.๖๑)	๕ (๓.๐๕)	๓๔ (๒๐.๗๓)	๙๓ (๕๖.๗๑)	๓๑ (๑๘.๙๐)	๓.๙๐	มาก

(๒) **ความคิดเห็นต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยเรียนและวัยรุ่น** ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากในทุกประเด็น ด้านความเชื่อมั่นในแนวทางการดำเนินงาน คะแนนความเชื่อมั่นเฉลี่ย ๔.๐๑ ด้านการแนะนำหรือถ่ายทอดให้ผู้อื่นรู้จักแนวทางการดำเนินงาน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๕ มีความคิดเห็นที่แนวทางการดำเนินงานมีความชัดเจน สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้ คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ ๔.๐๑ และคิดว่าแนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยเรียนและวัยรุ่นมีประโยชน์และส่งผลให้เด็กวัยเรียนและวัยรุ่นมีสุขภาพช่องปากที่ดี คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๖ รายละเอียดดังตาราง

ตารางแสดง จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยเรียนและวัยรุ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น						คะแนนเฉลี่ย \bar{x}	แปรผล
	สูงที่สุด	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๑. เชื่อมมั่นในแนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยเรียนและวัยรุ่น	-	-	๒ (๑.๒๒)	๒๙ (๑๗.๖๘)	๙๙ (๖๐.๓๗)	๓๔ (๒๐.๗๓)	๔.๐๑	มาก
๒. แนะนำหรือถ่ายทอดให้ผู้อื่นรู้จักแนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยเรียนและวัยรุ่น	-	-	๑ (๐.๖๑)	๒๕ (๑๕.๒๔)	๑๐๓ (๖๒.๘๐)	๓๕ (๒๑.๓๔)	๔.๐๕	มาก
๓. แนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยเรียนและวัยรุ่นมีความชัดเจนสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้	-	-	๒ (๑.๒๒)	๒๗ (๑๖.๔๖)	๑๐๒ (๖๒.๒๐)	๓๓ (๒๐.๑๒)	๔.๐๑	มาก
๔. แนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยเรียนและวัยรุ่นมีประโยชน์และส่งผลให้เด็กวัยเรียนและวัยรุ่นมีสุขภาพช่องปากที่ดี	-	-	๒ (๑.๒๒)	๒๖ (๑๕.๘๕)	๙๖ (๕๘.๕๔)	๔๐ (๒๔.๓๙)	๔.๐๖	มาก

(๓) ความต้องการสนับสนุนจากงานวิจัยเรียนรู้ ดังนี้

ประเด็นความต้องการ	รายละเอียดของความต้องการ (สิ่งของ/การดำเนินการ)
การบูรณาการการทำงานร่วมกับสถานศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - นโยบายการทำงานแบบบูรณาการกับหน่วยงานการศึกษา - ช่วยกระตุ้นผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการแปร่งฟันหลังอาหาร - การชี้แจงและประสานงานร่วมกับ สพป. และ สพฐ. เพื่อให้โรงเรียนดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบ
วัสดุและอุปกรณ์ทำความสะอาดช่องปาก และสื่อการเรียนรู้ด้านสุขภาพช่องปาก	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนอุปกรณ์ทำความสะอาดช่องปาก ชุด giftset สำหรับแจกเด็กนักเรียน ได้แก่ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน ไหมขัดฟัน เป็นต้น - ชุดอุปกรณ์สาธิตการแปร่งฟันในโรงเรียน เม็ดสีย้อมฟัน - แปรงสีฟันที่มีคุณภาพ ราคาประหยัด - สื่อการสอนให้ความรู้ทันตสุขศึกษา ได้แก่ สื่อดิจิทัล วิดีโอสอนการแปร่งฟันอย่างถูกวิธี และสนับสนุนถึง รพ.สต.ทุกแห่ง - การสื่อสารกิจกรรมผ่านเว็บไซต์ School Oral Health
แนวทาง / คู่มือสนับสนุนการดำเนินงาน	<ul style="list-style-type: none"> - แนวทางการส่งเสริมและป้องกันสุขภาพช่องปากในโรงเรียน - แนวทางปฏิบัติการบันทึกข้อมูลที่สะดวกรวดเร็ว - แนวทางติดตามผลหรือสื่อที่ช่วยกระตุ้นพฤติกรรมต่อเนื่อง เนื่องจากมีการให้ความรู้แก่เด็กนักเรียนทุกเทอม แต่เด็กกลับมีพฤติกรรมเหมือนเดิม
การสนับสนุนการดำเนินงานเชิงรุก	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนอุปกรณ์สำหรับการส่งเสริมกิจกรรมการแปร่งฟัน - สนับสนุนการลงพื้นที่ให้บริการในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง - สนับสนุนรถทันตกรรมเคลื่อนที่
การสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจ	<ul style="list-style-type: none"> - การสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ - สนับสนุนรางวัลให้บุคลากรหรือโรงเรียนที่ดำเนินการได้ดี - สนับสนุนของรางวัลจูงใจนักเรียน เช่น ยาสีฟันฟรีตลอดปี

๒.๒.๓ กลุ่มวัยทำงาน

จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๑๗๘ คน ให้ข้อมูลว่าได้มีการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยทำงาน จำนวน ๑๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๗ ของผู้ตอบทั้งหมด มีความคิดเห็นต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานในกลุ่มวัยทำงานของสำนักทันตสาธารณสุข ดังนี้

(๑) ความพึงพอใจต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยทำงาน ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนความพึงพอใจเฉลี่ยสูงสุดที่ ๓ อันดับ ได้แก่ รูปแบบกิจกรรมการดำเนินงาน มีความพึงพอใจเฉลี่ย เท่ากับ ๓.๗๕ รองลงมา คือ การประชาสัมพันธ์โครงการ ฯ มีความพึงพอใจเฉลี่ย เท่ากับ ๓.๗๔ และการประสานงาน การให้ข้อมูล มีความพึงพอใจเฉลี่ย เท่ากับ ๓.๗๒ ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง

ตารางแสดง จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานทันตสาธารณสุข
ในกลุ่มวัยทำงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ข้อคำถาม	ระดับความพึงพอใจ						คะแนนเฉลี่ย \bar{x}	แปรผล
	ไม่พึงพอใจ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๑. การประชาสัมพันธ์โครงการ ฯ	-	๑ (๐.๖๗)	๔ (๒.๖๘)	๔๕ (๓๐.๒๐)	๘๑ (๕๕.๓๖)	๑๘ (๑๒.๐๘)	๓.๗๔	มาก
๒. รูปแบบกิจกรรมการดำเนินงาน	-	๑ (๐.๖๗)	๓ (๒.๐๑)	๔๕ (๓๐.๒๐)	๘๓ (๕๕.๗๐)	๑๗ (๑๑.๔๑)	๓.๗๕	มาก
๓. ความเหมาะสมของสิ่งสนับสนุน								
■ ด้านองค์ความรู้	๑ (๐.๖๗)	๒ (๑.๓๔)	๕ (๓.๓๖)	๔๕ (๓๐.๒๐)	๗๙ (๕๓.๐๒)	๑๗ (๑๑.๔๑)	๓.๖๘	มาก
■ ด้านนวัตกรรม	-	๒ (๑.๓๔)	๙ (๖.๐๔)	๔๖ (๓๐.๘๗)	๗๕ (๕๐.๓๔)	๑๗ (๑๑.๔๑)	๓.๖๔	มาก
■ ด้านข้อมูลสารสนเทศ	๑ (๐.๖๗)	๒ (๑.๓๔)	๔ (๒.๖๘)	๔๕ (๓๐.๒๐)	๘๑ (๕๕.๓๖)	๑๖ (๑๐.๗๔)	๓.๖๘	มาก
๔. การประสานงาน การให้ข้อมูล	-	๑ (๐.๖๗)	๔ (๒.๖๘)	๔๕ (๓๐.๒๐)	๘๔ (๕๖.๓๘)	๑๕ (๑๐.๐๗)	๓.๗๒	มาก

(๒) ความคิดเห็นต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยทำงาน

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากในทุกประเด็น ด้านความเชื่อมั่นในแนวทางการดำเนินงาน คะแนนความเชื่อมั่นเฉลี่ย ๓.๘๔ ด้านการแนะนำหรือถ่ายทอดให้ผู้อื่นรู้จักแนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยทำงาน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๘ มีความคิดเห็นว่าแนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยทำงานมีความชัดเจน สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้ คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ ๓.๘๕ และส่วนใหญ่คิดว่าแนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยทำงานมีประโยชน์และส่งผลให้ประชากรวัยทำงานมีสุขภาพช่องปากที่ดี คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ ๓.๘๙ รายละเอียดดังตาราง

ตารางแสดง จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานทันตสาธารณสุข
ในกลุ่มวัยทำงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น						คะแนนเฉลี่ย \bar{x}	แปรผล
	น้อย	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๑. เชื่อมั่นในแนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยทำงาน	-	-	๒ (๑.๓๔)	๓๘ (๒๕.๕๐)	๙๑ (๖๑.๐๗)	๑๘ (๑๒.๐๘)	๓.๘๔	มาก
๒. แนะนำหรือถ่ายทอดให้ผู้อื่นรู้จักแนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยทำงาน	-	-	๓ (๒.๐๑)	๓๓ (๒๒.๑๕)	๙๒ (๖๑.๗๔)	๒๑ (๑๔.๐๙)	๓.๘๘	มาก

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น						คะแนนเฉลี่ย \bar{x}	แปรผล
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
๓. คิดว่าแนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยทำงานมีความชัดเจน สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้	-	-	๑ (๐.๖๗)	๔๒ (๒๘.๑๙)	๘๕ (๕๗.๐๕)	๒๑ (๑๔.๐๙)	๓.๘๕	มาก
๔. คิดว่าแนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยทำงานมีประโยชน์ และส่งผลให้ประชากรวัยทำงานมีสุขภาพช่องปากที่ดี	-	-	๓ (๒.๐๑)	๓๔ (๒๒.๘๒)	๘๘ (๕๙.๐๖)	๒๕ (๑๖.๑๑)	๓.๘๙	มาก

(๓) ความต้องการสนับสนุนจากงานวัยทำงาน ดังนี้

ประเด็นความต้องการ	รายละเอียดของความต้องการ (สิ่งของ/การดำเนินการ)
เพิ่มการเข้าถึงบริการทันตกรรมของกลุ่มวัยทำงาน	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนการจัดบริการตรวจฟันในสถานประกอบการ (โรงงาน) สำหรับผู้ที่ไม่สะดวกเดินทางไปโรงพยาบาล - มีการประชาสัมพันธ์ในวงกว้างเพื่อให้กลุ่มวัยทำงานทราบว่าศูนย์อนามัย หรือ รพ.สต. มีบริการทันตกรรม - ส่งเสริมทัศนคติให้เห็นความสำคัญของการดูแลสุขภาพช่องปากของวัยทำงาน - เปิดบริการนอกเวลาราชการ/จัดช่องทางพิเศษสำหรับบุคลากรหรือพนักงานในสถานประกอบการเพื่อให้กลุ่มวัยทำงานสามารถมาใช้บริการได้สะดวก
อุปกรณ์ สิ่งสนับสนุน และสื่อส่งเสริมสุขภาพช่องปาก	<ul style="list-style-type: none"> - ชุดอุปกรณ์ทำความสะอาดช่องปาก ได้แก่ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน ไหมขัดฟัน สำหรับแจกจ่ายกลุ่มวัยทำงาน - อุปกรณ์ใช้ในการให้ความรู้และสาธิตทำความสะอาดช่องปากในสถานประกอบการ เช่น เม็ดสีย้อมฟัน แปรงและยาสีฟัน - สื่อประชาสัมพันธ์และสื่อให้ความรู้ในหลายรูปแบบ เช่น สื่ออิเล็กทรอนิกส์ โปสเตอร์ เทคนิคการแปรงฟัน “๒-๒-๒” สื่อทันตสุขศึกษาในสถานประกอบการ และนวัตกรรมให้ความรู้ และจัดสรรสื่อและสิ่งสนับสนุนให้ รพ.สต. ทุกแห่ง
ขวัญกำลังใจและแรงจูงใจของผู้ปฏิบัติงาน	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง - เพิ่มจำนวนบุคลากรให้เพียงพอกับภาระงาน
ข้อมูล สถานการณ์กลุ่มวัยทำงาน	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ข้อมูลสถานการณ์การดำเนินงานด้านทันตสาธารณสุขกลุ่มวัยทำงานในสถานประกอบการ เพื่อใช้ในการวางแผนดำเนินงานและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง - จัดทำเอกสารวิชาการและเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับสถานประกอบการ

๒.๒.๔ กลุ่มวัยผู้สูงอายุ

จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๑๗๘ คน ให้ข้อมูลว่าได้มีการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยทำงาน จำนวน ๑๕๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๓ ของผู้ตอบทั้งหมด มีความคิดเห็นต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานในกลุ่มวัยผู้สูงอายุของสำนักทันตสาธารณสุข ดังนี้

(๑) ความพึงพอใจต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยผู้สูงอายุในระดับมาก โดยมีคะแนนความพึงพอใจเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์โครงการ ฯ มีความพึงพอใจเฉลี่ย เท่ากับ ๓.๙๔ รองลงมา คือ ความเหมาะสมของสิ่งสนับสนุนด้านองค์ความรู้ มีความพึงพอใจเฉลี่ย เท่ากับ ๓.๙๒ และรูปแบบกิจกรรมการดำเนินงาน มีความพึงพอใจเฉลี่ย เท่ากับ ๓.๙๑ ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง

ตารางแสดง จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ข้อคำถาม	ระดับความพึงพอใจ						คะแนนเฉลี่ย \bar{x}	แปรผล
	ไม่พึงพอใจที่สุด	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๑. การประชาสัมพันธ์โครงการ ฯ	-	๑ (๐.๖๓)	๑ (๐.๖๓)	๓๓ (๒๐.๖๓)	๙๖ (๖๐.๖๓)	๒๘ (๑๗.๖๓)	๓.๙๔	มาก
๒. รูปแบบกิจกรรมการดำเนินงาน	-	๑ (๐.๖๓)	๑ (๐.๖๓)	๓๗ (๒๓.๖๓)	๙๒ (๕๗.๖๓)	๒๘ (๑๗.๖๓)	๓.๙๑	มาก
๓. ความเหมาะสมของสิ่งสนับสนุน								
■ ด้านองค์ความรู้	-	๒ (๑.๖๓)	๑ (๐.๖๓)	๓๗ (๒๓.๖๓)	๘๖ (๕๔.๖๓)	๓๓ (๒๐.๖๓)	๓.๙๒	มาก
■ ด้านนวัตกรรม	-	๔ (๒.๖๓)	๕ (๓.๖๓)	๔๒ (๒๖.๖๓)	๘๕ (๕๓.๖๓)	๒๓ (๑๔.๖๓)	๓.๗๔	มาก
■ ด้านข้อมูลสารสนเทศ	-	๒ (๑.๖๓)	๒ (๑.๖๓)	๓๙ (๒๔.๖๓)	๘๙ (๕๕.๖๓)	๒๗ (๑๖.๖๓)	๓.๘๖	มาก
๔. การประสานงาน การให้ข้อมูล	-	๒ (๑.๖๓)	๑ (๐.๖๓)	๓๕ (๒๒.๖๓)	๙๕ (๕๙.๖๓)	๒๖ (๑๖.๖๓)	๓.๘๙	มาก

(๒) ความคิดเห็นต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยผู้สูงอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากในทุกประเด็น ด้านความเชื่อมั่นในแนวทางการดำเนินงาน คะแนนความเชื่อมั่นเฉลี่ย ๓.๙๙ ด้านการแนะนำหรือถ่ายทอดให้ผู้อื่นรู้จักแนวทางการดำเนินงาน ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเท่ากับ ๓.๙๕ มีความคิดเห็นว่าแนวทางการดำเนินงานมีความชัดเจน สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้ ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเท่ากับ ๓.๙๖ และส่วนใหญ่คิดว่าแนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มผู้สูงอายุมีประโยชน์และส่งผลให้ประชากรวัยผู้สูงอายุมีสุขภาพช่องปากที่ดี ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเท่ากับ ๓.๙๙ รายละเอียดดังตาราง

ตารางแสดง จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานทันตสาธารณสุข ในกลุ่มวัยผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					คะแนนเฉลี่ย \bar{x}	แปรผล	
	น้อย	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก			
๑. เชื่อมมั่นในแนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยผู้สูงอายุ	-	-	-	๓๓ (๒๐.๖๓)	๙๕ (๕๙.๖๓)	๓๑ (๑๙.๖๓)	๓.๙๙	มาก
๒. แนะนำหรือถ่ายทอดให้ผู้อื่นรู้จักแนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยผู้สูงอายุ	-	-	๒ (๑.๖๓)	๓๖ (๒๒.๖๓)	๘๙ (๕๕.๖๓)	๓๒ (๒๐.๖๓)	๓.๙๕	มาก
๓. คิดว่าแนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยผู้สูงอายุมีความชัดเจน สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้	-	-	๑ (๐.๖๓)	๓๕ (๒๒.๖๓)	๙๓ (๕๘.๖๓)	๓๐ (๑๘.๖๓)	๓.๙๖	มาก
๔. คิดว่าแนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยผู้สูงอายุมีประโยชน์และส่งผลให้ประชากรวัยผู้สูงอายุมีสุขภาพช่องปากที่ดี	-	-	๓ (๑.๖๓)	๓๐ (๑๘.๖๓)	๙๑ (๕๗.๖๓)	๓๕ (๒๒.๖๓)	๓.๙๙	มาก

(๓) ความต้องการสนับสนุนจากงานวัยผู้สูงอายุ ดังนี้

ประเด็นความต้องการ	รายละเอียดของความต้องการ (สิ่งของ/การดำเนินการ)
การให้บริการและการเข้าถึงบริการ	<ul style="list-style-type: none"> - มีการออกหน่วยทำฟันเทียมเคลื่อนที่ในพื้นที่ หรือมีช่องทางพิเศษสำหรับทำฟันเทียมแก่ผู้สูงอายุที่อยู่ห่างไกล - การออกหน่วยบริการเชิงรุกสำหรับผู้สูงอายุ - การประชาสัมพันธ์สร้างความมั่นใจในการมารับบริการทันตกรรม
วัสดุ อุปกรณ์ และผลิตภัณฑ์ทันตสุขภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - ชุดอุปกรณ์ทำความสะอาดช่องปาก/กีฟเช็ดสำหรับแจกผู้สูงอายุ ได้แก่ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน แปรงชอกฟัน แปรงชอกเหงือก กล่องแช่ฟันปลอม เม็ดฟู่แช่ฟันปลอม ยาสีฟันลดอาการเสียวฟัน - ชุดฝึกทักษะการแปรงฟัน
สื่อและนวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปาก	<ul style="list-style-type: none"> - สื่อทันตสุขศึกษา โปสเตอร์ วรรณคดี ประชาสัมพันธ์ “วันชุ่มปาก” และสื่อให้ความรู้ ๓ มิติ ที่ผู้สูงอายุเข้าถึงได้ง่ายและเหมาะสมกับวัยผู้สูงอายุ - จัดสรรสื่อตามความเหมาะสม และสนับสนุนไปให้ รพ.สต.ทุกแห่ง - สนับสนุนให้มีการขยายผลนวัตกรรมที่ใช้ได้ผลของพื้นที่ต้นแบบ
การสนับสนุนการดำเนินงาน	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนงบประมาณ อุปกรณ์ และสิ่งจูงใจในการทำกิจกรรมกับกลุ่มผู้สูงอายุ - การออกเกียรติบัตรชมรมผู้สูงอายุด้านสุขภาพช่องปาก ควรจัดเป็นรอบๆ ก่อนการตรวจราชการ

ประเด็นความต้องการ	รายละเอียดของความต้องการ (สิ่งของ/การดำเนินการ)
	- การประชาสัมพันธ์และพูดคุยแลกเปลี่ยนเรื่องสุขภาพช่องปากในกลุ่มผู้สูงอายุในประเด็นที่น่าสนใจ
ระบบการบริหารจัดการข้อมูล	- การแก้ไขปัญหาการอัปเดตข้อมูลชมรมต้นแบบด้านสุขภาพช่องปาก ติดต่ออัปเดตข้อมูลยาก ลงข้อมูลไม่ถูกต้อง แก้ไขล่าช้า เสนอให้ สสจ. มีสิทธิอัปเดตข้อมูลตัวเอง - เป้าหมายที่วิเคราะห์โดยหัก outlier ก่อน และอำนาจในการลบแฟ้มไร้คุณภาพ ในการตรวจคัดกรองสุขภาพ ใน รพ.สต.

๒.๒.๕ งานความรู้และคุ้มครองประชาชนด้านผลิตภัณฑ์และปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพช่องปาก

จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๑๗๘ คน ให้ข้อมูลว่าได้มีการดำเนินงานความรู้และคุ้มครองประชาชนด้านผลิตภัณฑ์และปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพช่องปาก จำนวน ๑๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๒ ของผู้ตอบทั้งหมด มีความคิดเห็นต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานความรู้และคุ้มครองประชาชนด้านผลิตภัณฑ์และปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพช่องปาก ดังนี้

(๑) ความพึงพอใจต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานความรู้และคุ้มครองประชาชนด้านผลิตภัณฑ์และปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพช่องปาก ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในระดับมาก โดยมีคะแนนความพึงพอใจเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับ ได้แก่ ความเหมาะสมของสิ่งสนับสนุนด้านข้อมูลสารสนเทศ มีความพึงพอใจเฉลี่ย เท่ากับ ๓.๗๘ รองลงมา คือ ความเหมาะสมของสิ่งสนับสนุนด้านองค์ความรู้ มีความพึงพอใจเฉลี่ย เท่ากับ ๓.๗๗ และการประสานงาน การให้ข้อมูล มีความพึงพอใจเฉลี่ย เท่ากับ ๓.๗๖ ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง

ตารางแสดง จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานความรู้และคุ้มครองประชาชนด้านผลิตภัณฑ์และปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพช่องปาก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ข้อความถาม	ระดับความพึงพอใจ					คะแนนเฉลี่ย \bar{x}	แปรผล
	ไม่พึงพอใจ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก		
๑. การประชาสัมพันธ์โครงการ ฯ	๑ (๑.๐๐)	-	๑ (๑.๐๐)	๓๑ (๓๑.๐๐)	๕๕ (๕๕.๐๐)	๑๒ (๑๒.๐๐)	๓.๗๕
๒. รูปแบบกิจกรรมการดำเนินงาน	๑ (๑.๐๐)	-	๑ (๑.๐๐)	๒๙ (๒๙.๐๐)	๕๙ (๕๙.๐๐)	๑๐ (๑๐.๐๐)	๓.๗๕
๓. ความเหมาะสมของสิ่งสนับสนุน							
■ ด้านองค์ความรู้	๑ (๑.๐๐)	-	๒ (๒.๐๐)	๒๖ (๒๖.๐๐)	๖๐ (๖๐.๐๐)	๑๑ (๑๑.๐๐)	๓.๗๗
■ ด้านนวัตกรรม	๑ (๑.๐๐)	-	๒ (๒.๐๐)	๓๑ (๓๑.๐๐)	๕๕ (๕๕.๐๐)	๑๑ (๑๑.๐๐)	๓.๗๒
■ ด้านข้อมูลสารสนเทศ	๑ (๑.๐๐)	-	๑ (๑.๐๐)	๒๖ (๒๖.๐๐)	๖๒ (๖๒.๐๐)	๑๐ (๑๐.๐๐)	๓.๗๘
๔. การประสานงาน การให้ข้อมูล	๑ (๑.๐๐)	-	๑ (๑.๐๐)	๒๗ (๒๗.๐๐)	๖๒ (๖๒.๐๐)	๙ (๙.๐๐)	๓.๗๖

(๒) **ความคิดเห็นต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานความรอบรู้และคุ้มครองประชาชนด้านผลิตภัณฑ์และปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพช่องปาก** ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากในทุกประเด็น ด้านความเชื่อมั่นในแนวทางการดำเนินงาน คะแนนความเชื่อมั่นเฉลี่ย ๓.๙๐ ด้านการแนะนำหรือถ่ายทอดให้ผู้อื่นรู้จักแนวทางการดำเนินงาน ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเท่ากับ ๓.๘๘ มีความคิดเห็นว่าแนวทางการดำเนินงานมีความชัดเจน สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้ ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเท่ากับ ๓.๙๓ และส่วนใหญ่คิดว่าแนวทางการดำเนินงานความรอบรู้และคุ้มครองประชาชนด้านผลิตภัณฑ์และปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพช่องปากมีประโยชน์และส่งผลให้ประชากรทุกกลุ่มวัยได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพช่องปากที่ดี ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเท่ากับ ๓.๙๑ รายละเอียดดังตาราง

ตารางแสดง จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานความรอบรู้และคุ้มครองประชาชนด้านผลิตภัณฑ์และปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพช่องปาก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น						คะแนนเฉลี่ย \bar{x}	แปรผล
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
๑. เชื่อมั่นในแนวทางการดำเนินงานความรอบรู้และคุ้มครองประชาชนด้านผลิตภัณฑ์และปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพช่องปาก	-	-	๑ (๑.๐๐)	๒๔ (๒๔.๐๐)	๕๙ (๕๙.๐๐)	๑๖ (๑๖.๐๐)	๓.๙๐	มาก
๒. แนะนำหรือถ่ายทอดให้ผู้อื่นรู้จักแนวทางการดำเนินงานความรอบรู้และคุ้มครองประชาชนด้านผลิตภัณฑ์และปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพช่องปาก	-	-	๑ (๑.๐๐)	๒๕ (๒๕.๐๐)	๕๙ (๕๙.๐๐)	๑๕ (๑๕.๐๐)	๓.๘๘	มาก
๓. แนวทางการดำเนินงานความรอบรู้และคุ้มครองประชาชนด้านผลิตภัณฑ์และปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพช่องปาก มีความชัดเจนสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้	-	-	๑ (๑.๐๐)	๑๙ (๑๙.๐๐)	๖๖ (๖๖.๐๐)	๑๔ (๑๔.๐๐)	๓.๙๓	มาก
๔. คิดว่าแนวทางการดำเนินงานความรอบรู้และคุ้มครองประชาชนด้านผลิตภัณฑ์และปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพช่องปากมีประโยชน์และส่งผลให้ประชากรทุกกลุ่มวัยได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพช่องปากที่ดี	-	-	๑ (๑.๐๐)	๒๒ (๒๒.๐๐)	๖๒ (๖๒.๐๐)	๑๕ (๑๕.๐๐)	๓.๙๑	มาก

๒.๓ การรับรู้ต่อผลิตภัณฑ์สำนักทันตสาธารณสุข

จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน ๑๗๘ คน ส่วนใหญ่รู้จักแผนยุทธศาสตร์สุขภาพช่องปากประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐ และแอปพลิเคชันรักยิ้ม ร้อยละ ๘๓.๗ เท่ากัน

๓. ข้อเสนอแนะต่อการขับเคลื่อนงานในอนาคต

ประเด็นข้อเสนอแนะ	แนวทางขับเคลื่อนในอนาคต
๑. การกำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมาย	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่จริง ควบคู่กับบริบทพื้นที่ที่กำหนดเป้าหมาย เพื่อให้เป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ - นำเสนอและสื่อสารแผนงานให้ผู้บริหารทุกระดับรับทราบ เพื่อให้เกิดการสนับสนุนและผลักดันงานในระดับนโยบาย
๒. การบริหารแผนงานและการติดตามประเมินผล	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแนวทางดำเนินงานและตัวชี้วัดให้ชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน - จัดทำ timeline ของกิจกรรมทุกกลุ่มวัยอย่างชัดเจนภายในต้นปีงบประมาณ - มีการประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ
๓. การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ และการประชุมแลกเปลี่ยน	<ul style="list-style-type: none"> - ชี้แจงกิจกรรมอย่างละเอียดในทุกๆ ปี และมีช่องทางในการสอบถามเพิ่มเติม - ประชาสัมพันธ์ข้อมูลและแนวทางปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง - จัดประชุมออนไลน์แบบแบ่งโซนหรือประชุมรายภูมิภาค เพื่อสร้างความเข้าใจและส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่จำเพาะสำหรับพื้นที่
๔. การพัฒนาระบบข้อมูล เทคโนโลยี และแอปพลิเคชัน	<ul style="list-style-type: none"> - ลดการใช้หลายระบบ พัฒนา “แอปเดียว” ที่รองรับการทำงานทุกด้าน ถ้าจะสร้างใหม่ ควรยกเลิกอันเก่าก่อน - เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างระบบให้ศิษย์ข้อมูลครั้งเดียวจบ ไม่ซ้ำซ้อน - พัฒนาแอป “รักยิ้ม” ให้ใช้งานได้จริงและต่อเนื่อง - พิจารณาศักยภาพบุคลากรพื้นที่ก่อนใช้เทคโนโลยีใหม่ - จัดอบรม/ประชุมชี้แจงวิธีการบันทึกข้อมูลรหัสเหตุการณ์ขั้นตติกรรมที่ถูกต้องเพื่อให้ผลงานขึ้นและสามารถเคลมกับ สปสช. ได้ - ให้มีการประชุมทันตบุคลากร ๗๗ จังหวัดเพื่อขอแก้ไข Template และ SQL Script/Data Exchange บนระบบ HDC ทุก ๓ ปี
๕. การพัฒนากำลังคนและการสนับสนุนทรัพยากร	<ul style="list-style-type: none"> - วางแผนเพิ่มกำลังคนทั้งทันตแพทย์ ทันตภิบาล และผู้ช่วยทันตกรรมให้เพียงพอ - ส่งเสริมการเรียนต่อทันตแพทย์สาขาทันตสาธารณสุขชุมชน ของนักวิชาการทันตสาธารณสุข ลดการสร้างทันตสาธารณสุข เพราะมีกรอบงานที่ทับซ้อนกัน - สนับสนุนสิ่งจูงใจ เช่น ค่าตอบแทนตามผลงาน หรือรางวัลเชิงขวัญกำลังใจ

ประเด็นข้อเสนอแนะ	แนวทางขับเคลื่อนในอนาคต
	- บูรณาการงานทันตสาธารณสุขให้สอดคล้องกับนโยบายและระบบเคลมของ สปสช.
๖. การพัฒนาและขยายกลุ่มเป้าหมาย	- พัฒนาศักยภาพบุคลากรและ อสม. เพื่อส่งเสริมและเฝ้าระวังสุขภาพช่องปากในทุกช่วงวัย - จัดทำสื่อและกิจกรรมที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มวัย

ภาคผนวก :

สรุปผลการประเมินการขับเคลื่อนงานทันตสาธารณสุข ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๑. ภาพรวมผลการขับเคลื่อน

ผลการประเมินการขับเคลื่อนงานทันตสาธารณสุข ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ พบว่า การดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับ “มาก” สะท้อนให้เห็นถึงการรับรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือของหน่วยงานระดับพื้นที่ที่มีต่อแนวทางของสำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย ซึ่งครอบคลุมการส่งเสริม ป้องกัน และเพิ่มการเข้าถึงบริการสุขภาพช่องปากของประชาชนทุกกลุ่มวัย โดยเฉพาะคะแนนความพึงพอใจและความคิดเห็นต่อการดำเนินงานอยู่ระหว่าง ๓.๘ – ๔.๑ คะแนน

บุคลากรส่วนใหญ่เห็นว่าแนวทางการดำเนินงานมีความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และเกิดผลดีต่อสุขภาพช่องปากของประชาชน มีการถ่ายทอดความรู้และแนวทางสู่พื้นที่อย่างต่อเนื่องผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมออนไลน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทำให้การบริหารจัดการงานในพื้นที่เป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งยังมีการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เช่น สถานศึกษา สถานประกอบการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยบริการสุขภาพ ส่งผลให้การขับเคลื่อนงานด้านทันตสาธารณสุขมีความเข้มแข็งและต่อเนื่อง

๒. จุดแข็งของการขับเคลื่อน

การดำเนินงานด้านทันตสาธารณสุขในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มีจุดแข็งที่สำคัญหลายประการ โดยพบว่าความพึงพอใจและความเชื่อมั่นของผู้ปฏิบัติงานต่อแนวทางการดำเนินงานในทุกกลุ่มวัยอยู่ในระดับสูง มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่า ๓.๗ ขึ้นไปในทุกประเด็น แสดงถึงการยอมรับและความเข้าใจที่ดีต่อแนวทางของสำนักทันตสาธารณสุข การประชาสัมพันธ์และการถ่ายทอดแผนงานมีประสิทธิภาพ ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมทางไกล และการกำหนดเป็นนโยบายหรือตัวชี้วัดของหน่วยงาน ทำให้การสื่อสารนโยบายสู่พื้นที่เป็นไปอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง นอกจากนี้ การดำเนินงานยังครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายครบถ้วน ตั้งแต่หญิงตั้งครรภ์ เด็กวัยเรียน วัยทำงาน ไปจนถึงผู้สูงอายุ สะท้อนถึงการส่งเสริมสุขภาพช่องปากตลอดช่วงชีวิตอย่างเป็นระบบ การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เช่น ชุดอุปกรณ์ทำความสะอาดช่องปากและสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ มีความเหมาะสมและเพียงพอในระดับหนึ่ง ทำให้พื้นที่สามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังมีความร่วมมือและการประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงานภาคีเครือข่าย ทั้งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนและเสริมพลังการขับเคลื่อนงานทันตสาธารณสุขให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

๓. ข้อจำกัดและอุปสรรค

การขับเคลื่อนงานทันตสาธารณสุขในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ แม้จะมีความก้าวหน้าในหลายด้าน แต่ยังคงพบข้อจำกัดและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยเฉพาะในด้านทรัพยากรบุคคล เนื่องจากบุคลากรด้านทันตสาธารณสุขในบางพื้นที่ยังมีจำนวนไม่เพียงพอต่อภาระงานที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะภารกิจเชิงรุกในชุมชน ส่งผลให้การดำเนินงานบางส่วนล่าช้า นอกจากนี้ ระบบข้อมูลด้านทันตสาธารณสุขยังมีความซ้ำซ้อน ต้องบันทึกข้อมูลหลายระบบและขาดการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน ทำให้ไม่สามารถใช้ข้อมูลร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสื่อสารชี้แจงแนวทางการดำเนินงานบางประเด็นยังไม่ทั่วถึง ทำให้พื้นที่บางแห่งตีความและดำเนินการไม่สอดคล้องกัน ขณะเดียวกันการติดตามและประเมินผลในบางส่วนยังไม่ต่อเนื่อง และยังคงขาดเครื่องมือหรือเกณฑ์มาตรฐานกลางที่ชัดเจนในการประเมินผลการดำเนินงาน อีกทั้งแรงจูงใจและขวัญกำลังใจของผู้ปฏิบัติงานยังไม่เพียงพอ เนื่องจากยังไม่มีระบบรางวัลหรือสิ่งจูงใจที่ชัดเจนรองรับ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องและความมุ่งมั่นในการดำเนินงานของบุคลากรในพื้นที่

๔. ข้อเสนอแนะเชิงพัฒนา เพื่อให้การขับเคลื่อนงานทันตสาธารณสุขในปีต่อไปมีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น เสนอแนะแนวทางดังนี้

- ๑) ปรับปรุงตัวชี้วัดและเป้าหมายให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่จริง โดยมีการศึกษาพื้นที่ก่อนกำหนดเป้าหมาย เพื่อให้เกิดผลปฏิบัติได้จริงและยั่งยืน
- ๒) จัดทำแนวทางดำเนินงานและตัวชี้วัดที่ชัดเจน มี timeline สำหรับกิจกรรมในทุกกลุ่มวัย และประเมินผลอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ
- ๓) พัฒนาการสื่อสารและประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง รวมถึงจัดประชุมแลกเปลี่ยนแบบแบ่งโซนหรือรายภูมิภาค เพื่อสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานพื้นที่
- ๔) ลดความซ้ำซ้อนของระบบข้อมูล พัฒนาระบบข้อมูลให้เป็นระบบเดียว (One System) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ลดความซ้ำซ้อน และใช้ประโยชน์จากข้อมูลได้อย่างครบถ้วน
- ๕) สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรทั้งด้านทันตแพทย์ ทันตภิบาล ผู้ช่วยทันตกรรม และอาสาสมัครสาธารณสุข รวมถึงสนับสนุนแรงจูงใจและสิ่งจูงใจในการทำงาน
- ๖) เพิ่มแรงจูงใจและขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน โดยอาจจัดระบบรางวัล ยกย่องเชิงเกียรติคุณ หรือสนับสนุนค่าตอบแทนที่เหมาะสม
- ๗) เพิ่มการเข้าถึงบริการทันตกรรมในพื้นที่ให้ครอบคลุมมากขึ้น ทั้งจัดบริการนอกเวลาราชการ อุปกรณ์และสื่อให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย และหน่วยบริการเคลื่อนที่ในพื้นที่ห่างไกล
- ๘) บูรณาการงานทันตสาธารณสุขให้สอดคล้องกับนโยบายและระบบเคลมของ สปสช. เพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทพื้นที่
- ๙) ส่งเสริมการบูรณาการงานกับภาคีเครือข่ายระดับพื้นที่ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สปสช. และภาคเอกชน เพื่อให้เกิดการสนับสนุนร่วมกันอย่างยั่งยืน